

Naslovnica › Sve vijesti › Vijesti

Mladi su izloženi velikim rizicima i trebaju pomoć – problem konzumacije alkohola kod maloljetnika utječe na sve nas

VIJESTI

10/11/2024

Problemi u školi, u odnosima s obitelji ili prijateljima, nedostatak koncentracije, pamćenja, depresija, manjak energije, buntovništvo, problemi sa zakonom.... sve to mogu biti jasni znakovi upozorenja koji nam ukazuju da maloljetnik ima problem s alkoholom.

Prema **Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji** (WHO) kad je u pitanju konzumacija alkohola „*ne postoji sigurna količina koja ne utječe na zdravlje*“. Dakle, i male količine alkohola mogu izazvati ozbiljne posljedice, nažalost ponekad i sa smrtnim ishodom. Ovdje samo za primjer možemo uzeti vožnju automobila u pripitom stanju koja je često uzrokom kobnih prometnih nesreća. WHO navodi da je čak polovica svih karcinoma uzrokovanih alkoholom u Europi posljedica povremene konzumacije alkohola.

Zakon štiti maloljetne pa je tako u većini Europskih zemalja dobna granica za konzumaciju alkohola postavljena na osamnaest godina, dok je primjerice u Sjedinjenim Američkim Državama ta granica postavljena na dvadeset i jednu godinu.

Mnoga znanstvena istraživanja upućuju da se **mozak razvija** sve do dvadeset i pete godine. Oštećenja koja nastupaju kod mladih koji konzumiraju alkohol itekako su opasna za zdravlje i normalan razvoj. Što se ranije razvije ovisnost za alkoholom, mozak će se teže od iste odviknuti. Alkohol je ovisnost, baš podjednako kao što su to droge.

Mogu li se onda strožim zakonima smanjiti negativne posljedice konzumacije alkohola tako da se povisi dobna granica za konzumaciju? Što smo stariji to smo mudriji. Znamo više, pametniji smo i obrazovaniji. Donosimo odluke na temelju znanja i iskustva, pa ako se naše tijelo razvija do 25. godine, možda bi do tada razvili i jaču svijest o odgovornom ponašanju. Djeci i adolescentima nužno je ponuditi edukaciju o štetnosti alkohola od najranije dobi. Razvijanje ispravnih i odgovornih navika nije samo zadaća obitelji, već i obrazovnih institucija i cijelog društva. Mladi koji konzumiraju alkohol skloniji su rizicima za razne mentalne bolesti, ali i da kasnije kao odrasle osobe postanu alkoholičari. U najosjetljivijoj skupini su mladi koji su od najranijih dana izloženi indirektnom utjecaju alkohola, odnosno ako je jedan od roditelja (ili oboje) alkoholičar.

Nužno je ponuditi edukaciju o štetnosti alkohola od najranije dobi.

Adolescencija je razdoblje promjena, sazrijevanja i osobnog rasta koja uključuje velike promjene u organizmu. Nema li adekvatne podrške, najvažnije podrške u obitelji, ali i u školi, mladi mogu vrlo lako *otići u krivom smjeru*. Upravo je zato važno znati prepoznati uzroke koji ukazuju da mlada osoba ima problema s alkoholom kako bi se na vrijeme adekvatno reagiralo i pomoglo.

Nažalost, još se mnogo toga u društvu treba promijeniti kako bi se stav o konzumaciji alkohola kao društveno prihvatljivoj činjenici napustio.

Iz **Centra za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti Nastavnog zavoda Andrija Štampar** pojašnjavaju kako vrlo često roditelji **opravdavaju** ponašanje djeteta smatrajući da *opijanje nije tako strašno, jer su i oni sami to radili kad su bili mladi*. Roditelji znaju reći da je riječ o prolaznoj fazi odrastanja. Takva opravdavanja imaju kontradiktoran učinak, jer djeca to mogu protumačiti kao odobravanje svog ponašanja.

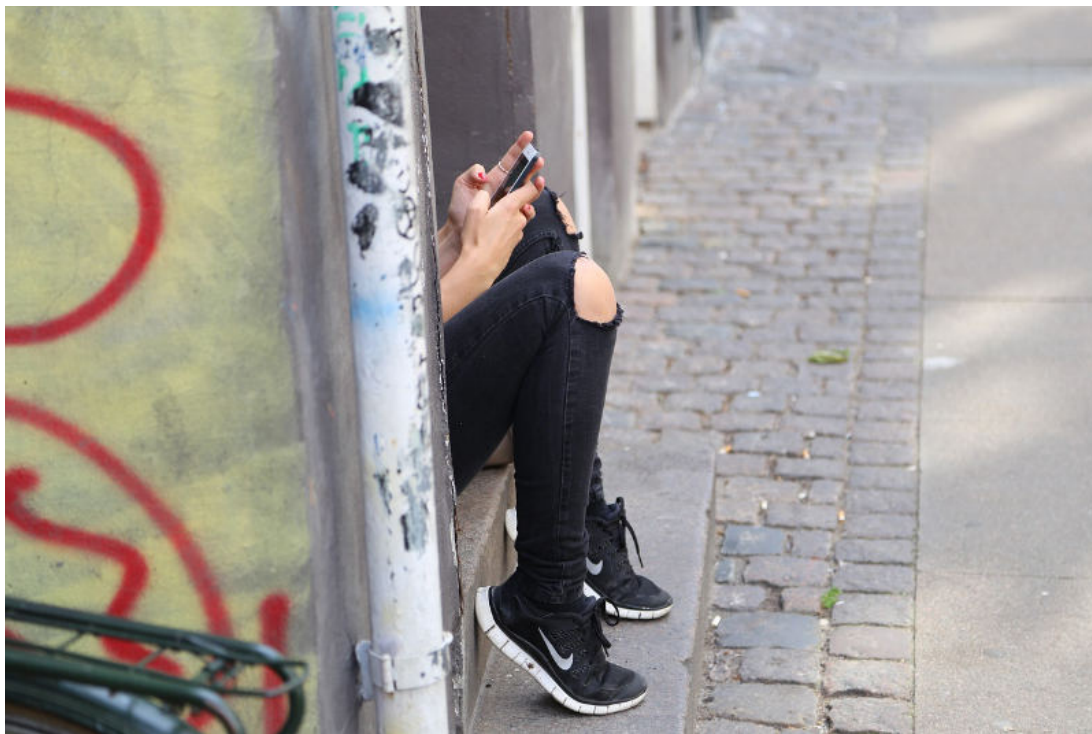
Mladi najčešće piju alkohol, jer se žele uklopiti u društvo. Žele se dokazati i na taj način biti prihvaćeni od prijatelja, ali i odraslih. Pogrešno shvaćanje odrastanja kroz alkohol dovodi ih do niza problema. Vraćamo se opet na svijet odraslih koji je te mlade doveo do takve iskrivljene slike odrastanja u kojoj je konzumacija alkohola društveno prihvatljiva.

Jasna poruka Svjetske zdravstvene organizacije

Nedavno izvješće **Svjetske zdravstvene organizacije** navodi da je diljem Europe, središnje Azije i Kanade, upravo alkohol najčešće korištena tvar, čak i ispred e-cigareta koje su postale popularnije od konvencionalnih.

WHO izvješće iz lipnja ove godine upozorava na zabrinjavajuću sliku korištenju droga kod adolescenata. Čak je više od polovice ispitanih 15-godišnjaka eksperimentiralo s alkoholom, dok je čak jedan od njih petero koristilo e-cigarete. Sve to upozorava na ogromne rizike po zdravlje kojima su mladi izloženi.

Istraživanje je pokazalo da je čak 57 % ispitanih 15-godišnjaka barem jednom probalo alkohol i da su u djevojčice postale jednake ili nadmašuju dječake u konzumaciji alkohola, ali i cigareta. Uzimajući u obzir sve dobne skupine adolescenata, otprilike jedan od njih deset je iskusilo znatno pijanstvo, što prema WHO statistikama ukazuje na alarmantan rast od 5 % u dobi od trinaest godina, a čak 20 % kod petnaestogodišnjaka koji imaju problema s alkoholom. Sve to, ističe WHO, zahtijeva hitnu potrebu za ciljanim strategijama intervencije kako bi se utjecalo na suzbijanje rastućeg problema maloljetničke konzumacije alkohola. Lako se iz navedenih podataka može zaključiti da je potvrđena činjenica koliko je alkohol lako dostupan (ne samo u Hrvatskoj) i da je nužno provoditi učinkovite mjere koje će zaštititi mlade od negativnih posljedica konzumacije alkohola.

Zbog konzumacije alkohola mladi se osjećaju usamljeno, izoliraju se od društva i obitelji i češće ulaze u konfliktne odnose.

“Kako bi se smanjila konzumacija alkohola, nikotina i duhanskih proizvoda te spriječilo njihovo prihvatanje od strane mladih ljudi, moraju se hitno provesti sveobuhvatne mjere, navedene u raznim međunarodnim ugovorima i preporukama Svjetske zdravstvene organizacije”, jasno poručuju iz WHO-a te predlažu niz mjera: povećanje trošarina na te proizvode, ograničavanje dostupnosti alkohola i duhanskih proizvoda (skraćeno radno vrijeme mjesta prodaje, provođenje mjera minimalne zakonske dobi za kupnju tih proizvoda), zabrana svih aroma, uključujući mentol i sintetičke analoge mentola u svim nikotinskim i duhanskim proizvodima, provođenje sveobuhvatne zabrane reklamiranja, promocije i sponzoriranja u medijima i društvenim platformama.

“Široko rasprostranjena uporaba štetnih tvari među djecom u mnogim zemljama diljem europske regije, ali i šire, ozbiljna je **prijetnja javnom zdravlju**”, rekao je dr. Hans Henri P. Kluge, regionalni direktor WHO-a za Europu. “S obzirom na to da se mozak nastavlja razvijati i u **srednjim 20-ima**, adolescente je potrebno **zaštititi** od učinaka toksičnih i opasnih proizvoda. Nažalost, djeca su danas konstantno izložena ciljanom online marketingu štetnih proizvoda, dok ih popularna kultura, poput video igrice, normalizira. WHO – Europa radi sa zemljama kako bi svim mladim ljudima, posvuda, osigurao najbolji mogući početak života. To znači zaštititi ih od otrovnih proizvoda i proizvoda koji izazivaju ovisnost koji bi mogli utjecati na njihovu kvalitetu života u godinama koje dolaze”, izjavio je Hans Henri P. Kluge.

Zaključak – za bolju i zdraviju budućnost mladih

Maloljetnička konzumacija alkohola ozbiljan je problem. Ne samo u Hrvatskoj, već i diljem svijeta. Krenemo li samo od poražavajućih statistika da se čak i dob kada djeca i mladi počinju konzumirati alkohol pomaknula na niže uzraste, možemo zaključiti da je riječ o gorućem problemu koji zahtijeva učinkovita rješenja.

Može li društvo ponuditi mjere koje će biti prihvatljive i učinkovite te s druge strane osigurati njihovo provođenje? Možemo li mi roditelji, odrasle odgovorne osobe, pokazati djeci dobrim primjerima da druženja mogu biti lijepa i zabavna bez alkohola?

Posljedice maloljetničkog pijenja alkohola svi osjećamo. Nije riječ o problemu neke nepoznate obitelji, pojedinca koji je samo statistički podatak, već o problemu koji direktno utječe na širu zajednicu.

Nedavno je gostujući na Hrvatskoj radioteleviziji u emisiji Nedjeljom u 2 glazbenik Alen Vitasović progovorio o svojoj dugogodišnjoj borbi s alkoholom. Istaknuo je kako je zbog njegovog alkoholizma najviše patila obitelj i da

žali za propuštenim vremenom s djecom. Dotaknuo se i problema reklamiranja alkohola u medijima i (pogrešnog) shvaćanja da je to društveno prihvatljivo. Ali nije i nikako ne bi smjelo biti. Barem ne bez jasnih upozorenja o dobnoj granici (18 +), ali i štetnosti po zdravlje. Vitasovića su pratili u stopu, jer je kao medijska osoba zanimljiv. Njegova osobna nesreća punila je stranice tiskovina, portala... ali pojedinaca kao što je Vitasović je u Hrvatskoj nažalost mnogo i previše, a o njihovim teškim sudbinama nitko ne govori.

Previše je i mladih koji imaju problem s alkoholom i to je nešto o čemu svi trebamo progovoriti i zajedno djelovati kako bi naša djeca i mladi imali lijepo i sretno djetinjstvo, bili zdravi te kako bi na takvim temeljima gradili svoju budućnost.

Tekst: Antonia Hohnjec

fotografije: [Pixabay](#), [Pexels](#)

NAPOMENA: Članak je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa poticanja novinarske izvrsnosti.